

BL 1-3

Bestemmelser om vedligeholdelse af luftfartøjer (Bilag II luftfartøjer)

Udgave 1, 2. juli 2012

I medfør af § 31 og § 149, stk. 10, i lov om luftfart, jf. lovbekendtgørelse nr. 959 af 12. september 2011, fastsætter Trafikstyrelsen herved efter bemyndigelse fra Transportministeriet, jf. bekendtgørelse nr. 425 af 9. maj 2012 om Trafikstyrelsens opgaver og beføjelser, klageadgang og kundgørelse af visse af Trafikstyrelsens forskrifter, følgende:

Indholdsfortegnelse

1. Referencedokumenter	8. Anvendelse af udenlandske mekanikere eller udenlandske værksteder
2. Definitioner	9. Overhaling, motorskift og funktions-/prøveflyvning
3. Anvendelsesområde	10. Reparationer
4. Generelt	11. Ændringer
5. Vedligeholdelsesprogram	12. Dokumentation og frigivelse til flyvning
6. Vedligeholdelsesredegørelse	13. Dispensation
7. Vedligeholdelsesarrangement	14. Straf
	15. Ikrafttræden

1. Referencedokumenter

1.1 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008 af 20. februar 2008 om fælles regler for civil luftfart, om oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur og om ophævelse af Rådets direktiv 91/670/ EØF, forordning (EF) nr. 1592/2002 og direktiv 2004/36/EF med senere ændringer.

1.2 Kommissionens forordning (EF) nr. 2042/2003 af 20. november 2003 om vedvarende luftdygtighed af luftfartøjer og luftfartøjsmateriel, -dele, -apparat og om godkendelse af organisationer og personale, der deltager i disse opgaver, herefter benævnt Part M, Part 145, Part 66 og Part 147, med senere ændringer.

1.3 Kommissionens forordning (EF) nr. 1702/2003 af 24. september 2003 om gennemførelsesbestemmelser for luftdygtigheds- og miljøcertificering af luftfartøjer og hermed forbundet materiel, dele og apparatur og for certificering af konstruktions- og produktionsorganisationer, herefter benævnt Part 21, med senere ændringer.

1.4 Decision No. 2003/19/RM of the Executive Director of the Agency of 28 November 2003 on acceptable means of compliance and guidance material to Commission Regulation (EC) No. 2042/2003 of 20 November 2003 on the continuing airworthiness of aircraft and aeronautical products, parts and appliances, and on the approval of organisations and personnel involved in these tasks, (AMC and GM to Part M, Part 145, Part 66 and Part 147), med senere ændringer.

1.5 Decision No. 2003/1/RM of the Executive Director of the Agency of 17 October 2003 on acceptable means of compliance and guidance material for the airworthiness and environmental certification of aircraft and related products, parts and appliances, as well as for the certification of design and production organisations (AMC and GM to Part 21), med senere ændringer.

1.6 Decision No. 2007/003/C on the Acceptance of Certification Findings made by the Federal Aviation Administration of the United States of America (FAA) for Parts Designed in the United States of

America under the Part Manufacturer Approval (PMA) System of the FAA.

1.7 BL 1-5, Amatørbygning af luftfartøjer, seneste udgave.

1.8 BL 1-12, Bestemmelser om luftdygtighedsbevis og flyvetilladelse samt luftdygtighedskrav, generelt, seneste udgave.

1.9 BL 1-19, Bestemmelser om luftfartøjsdokumenter mv. for luftfartøjer, der ikke opereres i henhold til bestemmelser for erhvervsmæssig lufttransport, seneste udgave.

1.10 BL 2-1, Bestemmelser om virksomheders autorisation til vedligeholdelse af luftfartøjer, seneste udgave.

1.11 BL 2-2, Autorisation af organisationer til konstruktion, fremstilling og vedligeholdelse af luftfartøjer på amatørbasis, seneste udgave.

1.12 BL 9-9, Bestemmelser om ikke-erhvervsmæssig svæveflyvning, seneste udgave.

1.13 BL 10-5, Udlejning af luftfartøjer uden fører til privatflyvning, seneste udgave.

1.14 De dokumenter, der er nævnt i pkt. 1.1 - 1.3, findes på den Europæiske Unions hjemmeside www.eur-lex.europa.eu og på EASA's hjemmeside www.easa.europa.eu.

1.15 De dokumenter, der er nævnt i pkt. 1.4 - 1.6, findes på EASA's hjemmeside www.easa.europa.eu.

1.16 De dokumenter, der er nævnt i pkt. 1.7 - 1-13, findes på Retsinformations hjemmeside www.retsinformation.dk og på Trafikstyrelsens hjemmeside www.trafikstyrelsen.dk. Dokumenterne kan endvidere fås ved henvendelse til:

Trafikstyrelsen
Edvard Thomsens Vej 14
2300 København S
Tel.: 7221 8800
Fax: 7221 8888
E-mail: info@trafikstyrelsen.dk

2. Definitioner

Se tillige definitioner i de forordninger og tilhørende ED decisions, der er omtalt i pkt. 1.1 - 1.3.

Anm.: Generelle forkortelser, der anvendes i EASA systemet, findes på www.easa.europa.eu - Rulemaking - FAQ - "Here".

Almindelig vedligeholdelse:

Smøring og justering, udskiftning af motorer, propeller, apparatur og komponenter samt udførelse af mindre reparationer og mindre ændringer.

Bilag II luftfartøj:

Et luftfartøj, der ifølge artikel 4, stk. 4 i hovedforordning (EF) nr. 216/2008 ikke er omfattet af forordningen.

Begrænset ejerpilot vedligeholdelse:

En ejerpilots adgang til at udføre smøring, simple eller mindre reparationsarbejder og udskiftning af små standarddele, som ikke medfører et indviklet samlingsarbejde og begrænset i overensstemmelse med Appendix VIII til Part M.

Bridging check (også benævnt Alignment check):

Fællesbenævnelse for de handlinger ("tasks"), der kræves for at overføre et luftfartøj fra et vedligeholdelsessystem til et andet.

Bruger (User):

Enhver, der med ejerens tilladelse anvender et luftfartøj.

CRS (Certificate of Release to Service også benævnt luftdygtigheds/vedligeholdelses attest):

Attestation i et luftfartøjs tekniske logbogssystem for,

- a. at et luftfartøjs luftdygtighed er genetableret efter overhaling, reparation, ændring eller efter installation af motor, propel, apparatur eller komponent, og/eller
- b. at et luftfartøjs luftdygtighed er genetableret efter udførelse af inspektion (planlagt vedligeholdelse),

samt deraf afledte udskiftninger og reparationer.

Anm.: Begrebet tekniske logbogssystem dækker den dokumentation, hvori et luftfartøj frigives til flyvning efter inspektion før flyvning og vedligeholdelse (Rejsedagbog for luftfartøjer / Aircraft Journey Log Book).

Dele og apparatur:

Instrumenter, udstyr, mekanismer, dele, apparater, tilbehør eller ekstraudstyr, herunder kommunikationsudstyr, som anvendes eller er bestemt til anvendelse ved drift af eller kontrol med et luftfartøj under flyvning, og som er installeret i eller er monteret på luftfartøjet. Det omfatter dele i dets skrog, motorer eller propeller.

Designholder (Design holder):

En organisation med selvstændigt typeansvar for luftfartøj, motor, propel og/eller komponenter/materiel.

Designholders anbefalinger:

De vedligeholdelsesinformationer, der er udgivet af en TC-, STC- eller ETSO/TSO-holder i form af fx Maintenance Review Board rapport (MRB), Maintenance Planning Document (MPD), Service Bulletins (SB), Service Letters (SL), Service Instruktionser (SI), leaflets mv.

Anm.: Da designholdere kan have modstridende anbefalinger, følges normalt den designholders anbefaling, som er højest i "hierarkiet" (luftfartøj, motor, propel og komponenter/materiel).

DOA (Design Organisation/Design Organisation Approval, DOA):

En organisation, der er ansvarlig for og godkendt til, design af produkter, dele og apparatur og/eller for ændringer eller reparationer hertil.

EASA:

Det europæiske luftfartssikkerhedsagentur.

Ejer (Owner):

Enhver, der i det danske nationalitetsregister er registreret som ejer/ejere af et luftfartøj.

Ejerpilot (Pilot-owner):

En person, der selv eller i fællesskab med andre ejer det luftfartøj, hvorpå der udføres

vedligeholdelsesarbejde, og som er indehaver af et gyldigt pilotcertifikat med den behørig type- eller klasserettighed.

Eskalering (Escalation):

En eskalering i forbindelse med et vedligeholdelsesprogram er en permanent ændring af vedligeholdelsesintervaller, der er rekommanderet af designholderen, og som normalt er gældende for hele flåden og generelt baseret på Reliability data. Eskaleringen skal godkendes af myndigheden.

ETSO/TSO holder:

Ejerskab af et design, der er godkendt i overensstemmelse med en European Technical Standard Order/Technical Standard Order. ETSO er defineret i Part 21 Subpart O som en detaljeret luftdygtighedsspecifikation, der udstedes af EASA for at sikre overensstemmelse med de grundlæggende krav til grundforordningen og en mindste præstationsnorm for bestemte artikler. TSO er den tilsvarende amerikanske specifikation.

Funktionsflyvning (Check flight):

Flyvning, der foretages efter vedligeholdelsesaktivitet med henblik på at sikre, at præstationer, respons eller korrekt funktion af et system, der ikke fuldt ud kan testes på jorden, stadig svarer til de oprindelige egenskaber. Vedligeholdelse sker på grundlag af godkendte data.

Inspektion (Inspection):

Undersøgelser med henblik på at konstatere tegn på svækkelse, funktionssvigt, tolerancesvigt, manglende smøring eller fejlagtig justering (afvigelse mellem specificeret og faktisk tilstand).

Inspektion før flyvning (Pre-flight inspection):

Den inspektion, der udføres før flyvning for at sikre, at luftfartøjet er egnet til at foretage den planlagte flyvning.

Anm.: Dette udføres normalt af luftfartøjschefen.

Komponent (Component):

En overordnet betegnelse for motor, propeller, dele og apparatur.

Luftdygtighedsattest for komponenter (Component Authorised Release Certificate):

EASA Form 1 eller tilsvarende (FAA Form 8130-3, TCCA 24-0078, JAA Form One udstedt før 28. september 2004).

Luftdygtighedsdirektiv (Airworthiness directive) (LDD/AD):

En fællesbetegnelse for et påbud udstedt af luftfartsmyndigheden i et typeansvarligt land (State of Design) eller Trafikstyrelsen om inspektion, udskiftning eller ændring af allerede godkendt materiel eller udstyr.

Maintenance Review Board rapport:

En vedligeholdelsesspecifikation for et større luftfartøj udarbejdet af fabrikant og brugere og godkendt af den certificerende myndighed.

Mindre luftfartøj (Non large aircraft):

Et luftfartøj, der ikke er klassificeret som et stort luftfartøj, samt alle svævefly og balloner uanset vægt.

Mindre reparation (Minor repair):

En reparation, som er klassificeret som en mindre reparation i overensstemmelse med Part 21 Subpart M med tilhørende AMC og GM.

Mindre ændring (Minor change):

En ændring af typekonstruktion, som er klassificeret som en mindre ændring i overensstemmelse med Part 21 Subpart D med tilhørende AMC og GM.

Motorkomponenter:

Motorkomponenter er de komponenter, som er monteret på motoren foran brandskottet og som har indvirkning på sikker drift og styring af motoren. Dette gælder dog ikke for slanger med brandbare væsker og propeller.

Overhaling - OH (Overhaul):

Adskillelse, afrensning, inspektion, opmåling, reparation, samling, overfladebeskyttelse og funktionsafprøvning.

Anm.: OH er som regel defineret af designholderen for den pågældende luftfartøjstype/komponent. OH er defineret som ovenfor, men adskiller sig væsentlig fra begrebet "inspektion" i filosofi og metode. Se designholderens beskrivelse.

PMA dele (PMA parts):

Dele designet og fremstillet i USA under "the Parts Manufacturer Approval (PMA parts) system", godkendt under bestemte betingelser af de amerikanske luftfartsmyndigheder, FAA.

Prøveflyvning (Test flight):

Flyvning, der foretages med henblik på at eftervise, at kravene til luftdygtighed opfyldes for certificering af et luftfartøj, eller hvor et certificeret luftfartøj ændres eller repareres, og pågældende ændring/reparation kan have indflydelse på overholdelse af kravene til certificering. Der vil typisk være tale om ændringer eller reparationer, hvor der ikke foreligger godkendte data i luftfartøjets vedligeholdelseshåndbog, men disse data udvikles som en del af ændringen/reparationen.

Større luftfartøj (Large aircraft):

Et luftfartøj, der er klassificeret som en flyvemaskine med en maksimal startmasse på mere end 5.700 kg eller en helikopter med mere end én motor.

Større reparation (Major repair):

Reparationer, der ikke er klassificeret som en mindre reparation.

Større ændring (Major change):

Enhver ændring af typekonstruktion, der ikke er klassificeret som en mindre ændring.

Tolerance (Tolerance):

En tolerance i forbindelse med et vedligeholdelsesprogram fremgår af vedligeholdelsesprogrammet. Tolerancen er normalt foreslået af type certifikatholderen og er normalt anvendelig for hele flåden. Det kan bruges uden yderligere godkendelse og er accepteret af myndigheden gennem godkendelsen af vedligeholdelsesprogrammet.

Typeansvarligt land (State of design):

Den stat, som har jurisdiktion over (under hvis retsomsråde) den organisation, der er ansvarlig for typedesignet, (også kendt under begrebet typeansvarlig myndighed).

Variation (Variation):

En variation i forbindelse med et vedligeholdelsesprogram er en tilladelse til, direkte eller via en procedure, for en engangsændring på et individuelt luftfartøj eller kom-

ponent for et unikt tilfælde. En variation er ikke en permanent tilladelse, men er en exceptionel tilladelse til at operere luftfartøjet i en begrænset periode, indtil krævet vedligeholdelse er udført.

Vedligeholdelse (Maintenance):

Eftersyn inklusive overhaling, reparation, inspektion, udskiftning, ændring eller fejludbedring af et luftfartøj, en komponent eller enhver kombination heraf, dog med undtagelse af inspektion før flyvning.

Vedligeholdelsesattest (Aircraft Certificate of Release to Service (CRS)):

Attestation i et luftfartøjs tekniske logbogssystem for, at et luftfartøjs luftdygtighed er genetableret efter udførelse af inspektion og almindelig vedligeholdelse (planlagt vedligeholdelse) samt deraf afledte udskiftninger og reparationer.

Anm.: Begrebet tekniske logbogssystem dækker den dokumentation, hvori et luftfartøj frigives til flyvning efter inspektion før flyvning og vedligeholdelse (Rejsedagbog for luftfartøjer / Aircraft Journey Log Book).

3. Anvendelsesområde

Bestemmelserne i denne BL gælder for dansk registrerede luftfartøjer, der er omfattet af bilag II til forordning (EF) nr. 216/2008 (Bilag II luftfartøjer).

4. Generelt

Anm.: EASA udøver ikke kompetence i relation til vedligeholdelse af Bilag II luftfartøjer. Det er derfor de nationale myndigheder, der skal fastsætte regler, for vedligeholdelse heraf. Af standardiseringshensyn har Trafikstyrelsen valgt at følge EU-reglerne på en række områder. Bestemmelserne i denne BL indeholder og henviser derfor til bestemmelser til EU's forordninger, herunder til nødvendige henvisninger til Kommissionens forordning (EF) nr. 2042/2003, bilag I (Part M) og Bilag II (Part 145) med tilhørende ændringer. Vejledning, anvisninger og informationer til denne BL, er udsendt som AIC.

4.1. For luftfartøjer, der er vedligeholdt i henhold til denne BL, gælder følgende begrænsninger:

- a. Luftfartøjet må ikke uden særlig tilladelse fra Trafikstyrelsen overføres til vedligeholdelse efter andre BL'er.
- b. Luftfartøjet må ikke uden særlig tilladelse fra Trafikstyrelsen benyttes til erhvervsmæssig flyvning.
- c. Luftfartøjet må ikke uden særlig tilladelse fra Trafikstyrelsen benyttes til udlejning, jf. BL 10-5.
- d. Luftfartøjet må ikke uden særlig tilladelse fra Trafikstyrelsen benyttes til skoleflyvning.
- e. Luftfartøjet må ikke uden særlig tilladelse fra Trafikstyrelsen benyttes til firmaflyvning.

4.2 Ejeren/brugeren af et luftfartøj er ansvarlig for, at en flyvning ikke påbegyndes, medmindre

- a. luftfartøjet er vedligeholdt i overensstemmelse med reglerne i denne BL,
- b. samtlige gældende luftdygtighedsdirektiver udstedt af konstruktionslandets myndighed (state of design), danske luftdygtighedsdirektiver (LDD og LDA), som vedrører luftfartøjer, motorer, propeller og dele, er efterkommet, samt
- c. alle konstaterede defekter og mangler af betydning for luftdygtigheden er udbedret.

4.3 Vedligeholdelse og ændringer skal dokumenteres udført i luftfartøjets journaler eller på en anden måde, der er godkendt af Trafikstyrelsen, jf. BL 1-19.

4.4 Vedligeholdelsen skal udføres i overensstemmelse med et vedligeholdelsesprogram, der er udarbejdet i overensstemmelse med afsnit 5, danske luftdygtighedsbestemmelser og gældende luftdygtighedsdirektiver.

4.5 Inspektioner, reparationer og ændringer skal udføres i overensstemmelse med instruktioner/metoder, der er udarbejdet af designholderen eller godkendt af Trafikstyrelsen eller af organisationer, som Trafikstyrelsen har bemyndiget hertil.

4.6 Motorer, propeller, dele og apparatur (i de følgende punkter benævnt "komponenter"), som anvendes i forbindelse med vedligeholdelse af luftfartøjer, skal være godkendt af designholderen eller Trafikstyrelsen og skal have gyldig luftdygtighedsdokumentation.

4.7 Der skal efter enhver vedligeholdelsesopgave, der har betydning for sikkerheden, udføres en uafhængig inspektion (dobbelt kontrol). Se Part M, AMC M.A 402 (a) pkt. 4.5 og 4.6 for krav og eksempler.

5. Vedligeholdelsesprogram

5.1 Ejeren/brugeren af et luftfartøj er ansvarlig for, at der udarbejdes et vedligeholdelsesprogram, der sikrer den kontinuerlige luftdygtighed for det pågældende luftfartøj.

5.1.1 Vedligeholdelsesprogrammet og ændringer hertil skal godkendes af Trafikstyrelsen.

5.1.2 Et luftfartøj må ikke tages i brug, før vedligeholdelsesprogrammet er udarbejdet og godkendt af Trafikstyrelsen eller af organisationer, som Trafikstyrelsen har bemyndiget hertil.

5.2 Større luftfartøjer og flermotorede turbinedrevne luftfartøjer

5.2.1 Vedligeholdelsesprogrammet skal udarbejdes efter retningslinjer i Part M, M.A.302, og bilag I til AMC M.A.302. Programmet skal sikre, at luftfartøjet til stadighed kan holdes luftdygtigt (kontinuerlig luftdygtighed).

5.2.1.1 Programmet skal endvidere sikre,

- a. at de komponenter i luftfartøjet, for hvilke der er fastsat en levetid, udskiftes rettidigt,

- b. at geninspektioner, som er angivet i luftdygtighedsdirektiver, udføres til de fastsatte terminer,
- c. at danske luftdygtighedsbestemmelser overholdes, og
- d. at luftfartøjets tomvægt og tomvægtstygdepunkt bestemmes ved vejning med intervaller på ikke over 5 år.

5.3 Mindre luftfartøjer, bortset fra flermotorede turbinedrevne luftfartøjer

5.3.1 Vedligeholdelsesprogrammet skal udarbejdes efter retningslinjer givet i Part M, M.A.302, og bilag I til AMC M.A.302. Programmet skal sikre, at luftfartøjet til stadighed kan holdes luftdygtigt (kontinuerlig luftdygtighed).

5.3.2 Vedligeholdelsesprogrammet skal til enhver tid være baseret på designholderens anbefalinger og danske luftdygtighedskrav, medmindre andet er godkendt af Trafikstyrelsen. De inspektioner, der er indeholdt i programmet, skal, medmindre andet er godkendt af Trafikstyrelsen, udføres med intervaller på 50 og 100 flyvetimer, dog skal 100 timers inspektioner udføres senest 1 år efter sidst dokumenterede 100 timers inspektion (årligt check). Programmet skal endvidere sikre, at luftfartøjets tomvægt og tomvægtstygdepunkt bestemmes ved vejning med intervaller på ikke over 5 år.

5.3.2.1 Luftfartøjer, der vedligeholdes med intervaller på 50 og 100/200 flyvetimer, og som flyver mindre end 100 flyvetimer inden for 12 måneder, skal gennemgå en komplet inspektion (årligt check) bestående af (25) - 50, 100 og 200 (hvor fabrikanten kræver dette) timers inspektion samt eventuelt "Special Inspections" senest 12 måneder efter det sidst udførte årlige check.

5.4 Alle luftfartøjer

5.4.1 Før enhver flyvning skal der udføres en inspektion før flyvning (pre-flight check).

5.4.1.1 Alle konstaterede mangler og defekter af betydning for luftfartøjets luftdygtighed skal udbedres før flyvning.

5.4.2 Bortset fra overhalingsintervaller kan ejer/bruger forlænge vedligeholdelses- og vejningsintervaller, der er godkendt eller fastlagt i overensstemmelse med denne BL, med op til 10%. Sådanne forlængelser må ikke benyttes som planlægningsgrundlag eller akkumuleres.

5.4.3 Trafikstyrelsen kan stille krav om vejning som følge af observerede forhold, der rejser tvivl om pålideligheden af anvendt tomvægt og tomvægtstygdepunkt.

Anm.: De nærmere anvisning for vedligeholdelsesprogrammet fremgår af AIC/vejledning til denne BL.

6. Vedligeholdelsesregørelse

6.1 Ejeren/brugeren af et luftfartøj, er ansvarlig for, at der udarbejdes et/en vedligeholdelsesdokument/bog for luftfartøjet, og at det/den holdes ajourført.

6.1.1 Luftfartøjet må ikke tages i brug, før dokumentet/bogen er godkendt af Trafikstyrelsen.

Anm.: De nærmere anvisninger for vedligeholdelsesregørelse fremgår af AIC/vejledning til denne BL.

7. Vedligeholdelsesarrangement

7.1 Luftfartøjet, motorer, propeller, dele og apparatur skal vedligeholdes af personer, organisationer eller værksteder, der er godkendt eller accepteret hertil af Trafikstyrelsen.

Anm. 1: Godkendte værksteder omfatter Part 145 og Part M/F værksteder samt øvrige værksteder, der er godkendt af Trafikstyrelsen.

Anm. 2: Godkendte personer/organisationer omfatter personer og organisationer, der er godkendt, herunder ved delegering,

af Trafikstyrelsen til vedligeholdelse af identificeret luftfartøjsmateriel. Godkendte personer omfatter også personer, der er certificeret i henhold til BL 6-65 med relevant typepåtegning i Part 66 AML under afsnit XIII, "national privileges". Disse personers rettigheder er begrænset efter samme retningslinjer som angivet i M.A.801(b)(2), herunder undtaget arbejde som angivet i Part M appendix VII.

7.1.1 Ejeren/brugeren skal kunne dokumentere, at de personer, organisationer eller værksteder, der er nævnt i pkt. 7.1, er certificeret eller autoriseret til at udføre det krævede arbejde på den pågældende luftfartøjstype, motor, propel eller del.

Anm.: De nærmere anvisninger for vedligeholdelsesarrangement fremgår af AIC/vejledning til denne BL.

8. Anvendelse af udenlandske mekanikere eller udenlandske værksteder

8.1 Ejeren kan ikke uden særlig tilladelse fra Trafikstyrelsen benytte andre personer, organisationer eller værksteder til vedligeholdelse af luftfartøjet end de, der er godkendt eller accepteret, jf. pkt. 7.1.

8.1.1 Certificate of Release to Service (CRS) skal udfærdiges enten på dansk eller på engelsk.

9. Overhaling, motorskift og funktions-/prøveflyvning

9.1 Overhaling skal foregå på et værksted, der er autoriseret til at udføre sådant arbejde på den pågældende luftfartøjstype, motor, propel og del, eller af en person eller organisation, der er godkendt af Trafikstyrelsen.

9.1.1 Ejeren/brugeren skal kunne dokumentere, at de personer, organisationer eller værksteder, der udfører overhalingen eller motorskiftet, er godkendt eller autoriseret til at udføre det krævede arbejde på den pågældende luftfartøjstype, motor, propel eller dele.

9.2 Funktionstest, funktionsflyvning eller prøveflyvning efter overhaling og motorskift skal følge de anbefalinger, der er udgivet af designholderen.

9.3 Hvis designholderen ikke har udgivet retningslinjer gælder følgende:

- a. Efter overhaling skal luftfartøjet prøveflyves i overensstemmelse med et godkendt prøveflyvningsprogram for typen. Programmet skal være godkendt af designholderen eller Trafikstyrelsen.
- b. Alle konstaterede fejl og mangler af betydning for luftdygtigheden skal rettes, før luftfartøjet frigives til flyvning.
- c. Hvis samtlige motorer udskiftes med overhalede motorer uden flyvetid efter overhaling eller efter total adskillelse, skal luftfartøjet prøveflyves, og alle konstaterede fejl af betydning for luftdygtigheden skal rettes, før det frigives til flyvning.
- d. Hvis to eller flere motorer udskiftes med overhalede motorer uden flyvetid efter overhaling eller efter total adskillelse, skal et tre- eller firemotoret luftfartøj prøveflyves, og alle konstaterede fejl af betydning for luftdygtigheden skal rettes, før det frigives til flyvning.

9.4 Prøveflyvning skal udføres i henhold til en flyvetilladelse, der er udstedt eller godkendt i henhold til BL 1-12.

10. Reparationer

10.1 En reparationsforskrift (reparationsdesign) skal godkendes af Trafikstyrelsen, medmindre den er godkendt i henhold til pkt. 10.1.1 eller 10.1.2.

10.1.1 En reparationsforskrift, som er godkendt af luftfartsmyndighederne, i det typeansvarlige land, eller er godkendt af designholderen, eller er beskrevet i Structural Repair Manual eller lignende reparationshåndbog fra designholderen for det på-

gældende luftfartøj, skal ikke godkendes af Trafikstyrelsen.

10.1.2 En reparationsforskrift for en reparation, som er klassificeret som en mindre reparation og godkendt af en organisation, har gyldig EASA Part 21 Design Organisation Approval for pågældende fagområde, skal ikke godkendes af Trafikstyrelsen.

10.2 Klassifikation af en reparation skal foretages i overensstemmelse med Part 21, Subpart M med tilhørende AMC & GM.

10.2.1 Klassifikationen skal godkendes af Trafikstyrelsen, medmindre klassifikationen er foretaget af en godkendt designorganisation (DOA).

Anm.: De nærmere anvisninger for reparationer fremgår af AIC/vejledning til denne BL.

11. Ændringer

11.1 En ændringsforskrift (ændringsdesign) skal godkendes af Trafikstyrelsen, medmindre ændringen er godkendt i henhold til pkt. 11.1.1 eller 11.1.2.

11.1.1 En ændringsforskrift, som er godkendt af luftfartsmyndighederne i det typeansvarlige land for det ændrede luftfartøj, enten som en del af den oprindelige typecertificering, ved udstedelse af et supplerende typecertifikat (ST) eller som en mindre ændring, skal ikke godkendes af Trafikstyrelsen.

11.1.2 En ændring, som er klassificeret som en mindre ændring og hvor ændringsforskriften er udarbejdet af en organisation, der har gyldig EASA Part 21 Design Organisation Approval (DOA) for pågældende fagområde, skal ikke godkendes af Trafikstyrelsen.

11.2 Klassifikation af en ændring skal foretages i overensstemmelse med Part 21, Subpart D med tilhørende AMC & GM.

11.2.1 Klassifikationen skal godkendes af Trafikstyrelsen, medmindre klassifikationen er foretaget af en godkendt designorganisation (DOA).

11.3 En større ændring af et luftfartøj skal af ejeren/brugeren indberettes til Trafikstyrelsen ved anvendelse af Formular SLVLD-101.

Anm.: De nærmere anvisninger for ændringer fremgår af AIC/vejledning til denne BL.

12. Dokumentation og frigivelse til flyvning

12.1 Dokumentation

12.1.1 Ejeren/brugeren er ansvarlig for, at luftfartøjet ikke tages i brug efter vedligeholdelse, før arbejdet er dokumenteret udført i luftfartøjets journaler eller tekniske logsystem, og før der foreligger en attest udfærdiget i overensstemmelse med bestemmelserne i pkt. 12.2.

12.1.2 Ejeren/brugeren har pligt til at opbevare og ajourføre dokumentation for følgende:

- a. Skrog, motorer og propellers totale flyvetid.
- b. Status over levetidsbegrænsede dele i skrog, motorer, propeller og dele.
- c. Flyvetid siden sidste overhaling for komponenter, som er krævet overhalet til specifikke tider.
- d. Vedligeholdelsesstatus og flyvetid siden sidst udførte vedligeholdelse ifølge det anvendte vedligeholdelsesprogram.
- e. Liste over gældende luftdygtighedsdirektiver, der angiver, hvorledes de er indført, deres nummer samt dato og/eller flyvetid/cykler for næste aktion, hvis dette kræves.
- f. Liste over udførte ændringer og større reparationer.

12.1.3 Der skal foreligge dokumentation i form af en detaljeret beskrivelse for udført

- a. vedligeholdelse,
- b. forebyggende vedligeholdelse,
- c. 50 og 100 timers eller årlige inspektioner,
- d. overhalinger og
- e. større reparationer og større ændringer.

I forbindelse hermed kan der refereres til designholderens håndbøger og Service Bulletiner, luftdygtighedsdirektiver samt arbejdsordrer eller tekniske ordrer, der er udstedt af eller accepteret af ejeren/brugeren.

12.1.3.1 Checklister, fejllister eller jobkort skal vedlægges som bilag, hvis der henvises til disse i dokumentationen.

12.1.3.2 Dokumentationen skal underskrives af den, der har udført arbejdet, og af den, der har godkendt arbejdet, hvis denne er en anden. I forbindelse med underskriften skal certifikattypen og dets nummer eller arten af autorisationen og autorisationsnummeret samt datoen for arbejdets færdiggørelse anføres.

12.1.4 Dokumentation for udført vedligeholdelse, forebyggende vedligeholdelse, inspektion og overhaling skal opbevares, indtil arbejdet gentages.

12.1.5 Dokumentation for reparationer og ændringer samt den dokumentation, der er nævnt i pkt. 12.1.2, skal opbevares efter bestemmelserne i BL 1-19.

12.1.5.1 Hvis luftfartøjet overdrages til en ny ejer/bruger, skal dokumentationen følge luftfartøjet.

12.1.5.2 Dokumentationen skal på anmodning være tilgængelig for Trafiksty-

relsen og Havarikommissionen for Civil Luftfart og Jernbane.

12.2 Frigivelse til flyvning - Aircraft Certificate of Release to Service

12.2.1 Der skal udfærdiges en attestation - CRS, som frigiver luftfartøjet til flyvning efter inspektion og almindelig vedligeholdelse.

12.2.1.1 CRS kan være en separat attestation eller være indeholdt i dokumentationen for det udførte arbejde.

Anm.: De nærmere anvisninger for dokumentation og frigivelse fremgår af AIC/vejledning til denne BL.

13. Dispensation

Trafikstyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelserne i denne BL, når det skønnes foreneligt med de hensyn, der ligger til grund for de pågældende bestemmelser.

14. Straf

14.1 Overtrædelse af bestemmelserne i afsnit 4-12 straffes med bøde.

14.2 For overtrædelser begået af selskaber mv. (juridiske personer) kan der pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel, jf. luftfartslovens § 149, stk. 14.

15. Ikrafttræden

Denne BL træder i kraft den 1. august 2012.

Trafikstyrelsen, den 2. juli 2012

Carsten Falk Hansen

/ Theo Rabenberg